

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2022-10-19 Nr. 2022101901

**PASIŪLYMAI DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVANORIŠKOS VEIKLOS
ĮSTATYMO NR. XI-1500 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ
ĮSTATYMO NR. IX-0826 2 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 9¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTŲ**

Eil. Nr.	Pasiūlymo turinys		
	str.	str. d.	
			Pasiūlymai dėl Savanoriškos veiklos įstatymo pakeitimo projekto:
1.			Argumentai: Manytina, kad būtent savanorystės samprata ir tokios veiklos organizavimas pagal įstatyme nustatytą tvarką atiboja savanorystę nuo nelegalaus darbo. Pasiūlymas: Pakeisti projekto 3 straipsnį ir išdėstyti jį taip: „3 straipsnis. Savanoriškos veiklos ypatumai 1. Savanorio, priimančios organizacijos ir (ar) koordinuojančios organizacijos santykiai yra civiliniai teisiniai santykiai. 2. Veikla, kuri atitinka šiame įstatyme įtvirtintą savanorystės sampratą nustatytus savanoriškos veiklos principus ir organizuojama šio įstatymo nustatyta tvarka, nėra laikoma nelegaliu darbu. 3. Savanoris negali būti priimančios arba koordinuojančios organizacijos darbuotojas.“
2.			Argumentai: Terminas „diskriminacinė veikla“ projekte yra atskirai nepaaiškintas, todėl būtina jį išaiškinti arba atsisakyti. Siūlome atsisakyti šio termino, nes jis, kad ir kaip būtų aiškinamas,

		suponuoja, kad šiandien egzistuoja tam tikra savanoriškos veiklos rūšis ar būdas, kuris yra nukreiptas į diskriminaciją ar jos skatinimą. Tokių prielaidų projekto rengėjai niekaip nepagrindžia ir nepateikia tokių veiklos atvejų pavyzdžių. Tikslingiau būtų įtvirtinti „abipusės pagarbos“ principą, kuris atskleidžia savanoriškos veiklos organizatoriaus ir savanorio santykių pobūdį įgyvendinant savanorystės tikslus. Taip pat siūloma savanoriškos veiklos principus papildyti nauju „laisvo pasirinkimo“ principu, kuris išryškina tai, kad tiek savanoris yra laisvas rinktis savo savanoriškos veiklos pobūdį, tiek ir priimanti organizacija yra laisva pasirinkti tinkamą savanorį savo tikslų įgyvendinimui. Pasiūlymas: Pakeisti projekto 4 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „4 straipsnis. Savanoriškos veiklos principai Savanoriška veikla atliekama vadovaujantis šiais principais: 1) naudos visuomenei ir asmeniui – dalyvavimas savanoriškoje veikloje sudaro asmenims galimybę aktyviai prisidėti prie visuomenės gerovės kūrimo ir skatina savanorių asmeninę saviraišką ir tobulėjimą; 2) bendradarbiavimo – savanoriška veikla remiasi savanorių ir priimančių organizacijų tarpusavio bendradarbiavimu, siekiant suderinti savanorių ir priimančių organizacijų poreikius ir galimybes; 3) įvairovės ir lankstumo – savanoriška veikla gali būti atliekama įvairiose visuomenei naudingos veiklos srityse. Priimanti organizacija ir savanoris gali susitarti dėl įvairių savanoriškos veiklos formų ir būdų, taip pat juos keisti; 4) kito žmogaus orumo, teisių ir kultūros gerbimo – siekiama užtikrinti, kad diskriminacinė veikla nebūtų laikoma savanoriška veikla. abipusės pagarbos – priimanti organizacija ir savanoris savo bendradarbiavimą grindžia tarpusavio pasitikėjimu ir pagarba žmogaus orumui, žmogaus teisėms ir priimančios organizacijos vertybėms. 5) laisvo pasirinkimo – savanoris yra laisvas pasirinkti savanorišką veiklą priimančioje organizacijoje, o priimanti organizacija yra laisva pasirinkti savo organizuojamai veiklai tinkamą savanorį.“
--	--	--

3.		Argumentai: Savanorio veiksmas tam tikrais atvejais gali sukelti žalą organizacijai ir (ar) tretiesiems asmenims, todėl siūlome numatyti, kad savanoris turi pareigą atlyginti žalą sukeltą savo savanorystės metu. Pasiūlymas: Pakeisti projekto 8 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „8 straipsnis. Savanorio teisės ir pareigos 1. Savanoris turi teisę: 1) užsiimti norima savanoriška veikla; 2) būti informuotas apie savanoriškos veiklos mastą ir apimtį, savanorio užduotis ir atsakomybę, savanoriui teikiamą priimančios organizacijos pagalbą, apie esančius ir galimus rizikos veiksnius sveikatai ir saugai, kurie gali iškilti savanoriškos veiklos metu, ir savanoriui išduotų asmeninių apsaugos priemonių panaudojimą; 3) gauti savanoriškai veiklai atlikti reikalingas priemones, informaciją, mokymus, konsultacinę ir techninę pagalbą; 4) gauti dokumentą, patvirtinantį savanorio atliktą savanorišką veiklą, savanoriškos veiklos atlikimo metu įgytą kompetenciją; 5) nutraukti savanorišką veiklą. 2. Savanorio pareigos: 1) laikytis su priimančia organizacija aptartos savanoriškos veiklos atlikimo tvarkos; 2) dalyvauti pasirengimo savanoriškai veiklai kursuose, jeigu tokius kursus numato organizuoti priimanti organizacija; 3) nepažeisti priimančios organizacijos ir asmenų, kurių labai atliekama savanoriška veikla, teisėtų interesų; 4) sąžiningai atlikti savanorišką veiklą, nesinaudoti savanoriška veikla privatiems interesams tenkinti. 5) atlyginti savanorystės metu sukeltą žalą priimančiai organizacijai ir (ar) tretiesiems asmenims.
4.		Argumentai: Norint užtikrinti efektyvų savanorystės kaip socialinės veiklos įsikaitymą pagal bendrojo ugdymo planus, siūloma dabar projekte formuluojama galimybę įtvirtinti imperatyviai. Pasiūlymas: Pakeisti projekto 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „14 straipsnis. Savanoriškos veiklos pripažinimas 1. Dalyvavimas savanoriškoje veikloje, atsižvelgiant į jos tikslus ir pobūdį, gali būti pripažįstamas savanorio praktinio darbo ir (ar) mokymosi patirtimi.

			2. Atlikta savanoriška veikla įskaitoma gali būti įskaityta kaip socialinė veikla pagal bendrojo ugdymo planus.“
			Pasiūlymas dėl Lygių galimybių įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projekto
			Argumentai: Mūsų organizacija iš esmės nepitaria Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos veiklos išplėtimui ir Lygių galimybių įstatymo taikymo savanorystės srityje dėl šių argumentų: 1) Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos veiklos išplėtimas pareikalaus papildomų biudžeto lėšų, nėra tinkamai įvertintas ir atskleistas būsimas tokių lėšų poreikis; 2) Lygių galimybių įstatymo taikymas savanoriškos veiklos organizavime yra perteklinė priemonė, kuri skundų nagrinėjimo atveju pareikalaus neproporcingų sąnaudų iš nevyriausybinių organizacijų. Šios sąnaudos gali lemti dalies nevyriausybinių organizacijų pasitraukimą iš savanoriškos veiklos organizatorių rato arba sugriežtintą savanorių atrankos ir savanoriškos veiklos organizavimo tvarką, kuri sumažins savanoriškos veiklos prieinamumą; 3) nėra tinkamai įvertintas tokio pasiūlymo poreikis, o laukiama nauda abejotina; 4) nėra tinkamai įvertintas tokio pasiūlymo neigiamas poveikis savanorystės plėtrai; 5) projektu siūlomos pataisos iškreiptų iki šiol savanoriškoje veikloje dominuojančią taikią ginčų sprendimo praktiką, kurioje nedalyvauja valstybės institucijos. Pasiūlymas: Atsisakyti projektu siūlomų Lygių galimybių įstatymo pakeitimų.

Ateitininkų federacijos pirmininkas

Vytis Turonis